ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-6

INGLIZ, FRANSUZ, RUS TILLARINI O‘RGANISHNING SAMARALI USULLARINI ANIQLASH

ВЫЯВЛЕНИЕ ЭФФЕКТИВЕЫХ СПОСОБОВ ИЗУЧЕНИЕ АНГЛИЙСКИЙ, ФРАНЦУЗКИЙ И РУССКИХ ЯЗЫКОВ

IDENTIFYING EFFECTIVE WAYS TO LEARN ENGLISH, FRENCH RUSSIAN LANGUAGES

Nigmatova Nozimaxon Ulug‘bek qizi
Farg‘ona davlat universiteti, lingvistika: ingliz tili mutaxassisligi magistranti
ORCID 0009-0002-0552-4068
comrehensible@gmail.com
+998949831705

Annotatsiya

Ushbu maqolada chet tillarini muvaffaqiyatli o‘rganishga yordam beradigan omillar tahlil qilinadi. Til o‘rganishdagi samaradorlikka bog‘liqlik masalalari ijtimoiy-demografik, motivatsion xususiyatlar ochiladi. Tadqiqotning asosiy mazmuni chet tilini yuqori yoki professional darajada bilish darajasiga ega bo‘lgan shaxslarga chet tilini o‘rgatish usullarining pastroq darajadagi odamlardan farqini tahlil qilishdan iborat. Chet tillarini o‘rganish turlari va turlari, xizmatlari, chet tillarini o‘rganish platformalari va individual vositalar – sun’iy intellektga ega chatbotlar tavsiflangan.

Аннотация.

В данной статье анализируются факторы, способствующие успешному изучению иностранного языка. Раскрываются вопросы зависимости эффективности социально-демографических, мотивационных, временных признаков. Основное содержание исследования составляет анализ различия методов обучения иностранному языку людей с продвинутым или профессиональным уровнем владения иностранного языка от людей, имеющих более низкий уровень. Характеризуются типы и виды обучения иностранному языку, сервисы, платформы для изучения иностранных языков, отдельные инструменты - чат- боты с искусственным интеллектом.

Abstract.

This article analyzes the factors that contribute to the successful learning of a foreign language. It reveals the issues of the dependence of the effectiveness of socio-demographic, motivational, and time characteristics. The main content of the study is the analysis of the difference in methods of teaching a foreign language to people with an advanced or professional level of foreign language proficiency from people with a lower level. It characterizes the types and kinds of foreign language teaching, services, platforms for learning foreign languages, and individual tools - chatbots with artificial intelligence.

Kalit so‘zlar: *chet tillarini o‘rganish, suhbatli chatbot, mashinani o‘rganish, chuqur o‘rganish.*

Ключевые слова: *обучение иностранному языку, диалоговый чат-бот, машинное обучение, глубокое обучение.*

Keywords: *foreign language learning, conversational chatbot, machine learning, deep learning.*

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

VOLUME-5, ISSUE-6

KIRISH

Hozirgi kunda chet tillarini o‘qitishning ko‘plab usullari mavjud. Masalan, maktabda va boshqa ta’lim muassasalarida majburiy darslar. Yoki bu o‘z-o‘zidan tilni o‘rganish, dasturiy ta’minot, turli xil mobil ilovalar yordamida o‘rganish va texnologiya rivojlanishi tufayli yuzaga kelgan boshqa ko‘plab imkoniyatlar bo‘lishi mumkin. Ammo chet tilini o‘rganayotganlarning hammasi ham kerakli darajaga erisha olmaydi. Motivatsiya va o‘rganish usuli chet tilini o‘rganishda maqsadga erishishga ta’sir qiluvchi hal qiluvchi omil bo’lishi mumkin.

Maqsadli o‘rganish jarayonni samaraliroq qilish imkonini beradi. Ammo agar sizda yetarlicha motivatsiya bo‘lmasa yoki siz tanlagan usul samarasizligi isbotlanganmi? Siz chet tilini muvaffaqiyatli o‘rgangan odamlarning tajribasiga qarashingiz va ularning usullariga amal qilishingiz kerak. Ushbu tadqiqotning maqsadi kamroq qoniqarli holatlardan farqli ravishda chet tilini muvaffaqiyatli o‘rganishga yordam beradigan omillarni ijobiy natijalar bilan aniqlash.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Ushbu maqsadga erishish uchun bir qator chora-tadbirlar amalga oshirildi. Turli ma’lumotlar bazalarining adabiyotlari tahlil qilindi. Google Scholar va Science Direct kabi ma’lumotlar bazalariga quyidagi kalit so‘z va iboralar bilan qidiruv amalga oshirildi:

“Ikkinchi tilni o‘zlashtirish”, “Ikkinchi tilni tez o‘rganish uchun samarali omillar”. Bundan tashqari, 3 guruhga bo‘lingan 3 ta savoldan iborat so‘rov o‘tkazildi: demografik xususiyatlarni aniqlash (yoshi, jinsi, yashash joyi), xorijiy tillarni o‘rganish tajribasi, shuningdek, diagnostik testlarda qatnashish bo‘yicha bilim darajasi va tajribasi. So‘rovda turli yoshdagi, ma’lumoti, yashash joyi, o‘qish tajribasi va darajasi turlicha bo‘lgan chet tilini biladigan 199 nafar respondent ishtirok etdi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Chet tilini o‘rganish juda ko‘p mehnat talab qiladigan va uzoq davom etadigan jarayondir [1]. Ta’lim muassasasida o’qish jarayonida chet tillarini o’rganish uchun ajratilgan vaqt ko‘pincha yetarli emas, chunki dasturda chet tilidan tashqari, boshqa tillar ham mavjud. Majburiy va ixtiyoriy fanlar ham o‘rganilishi kerak [2]. Shunday qilib, talabalarning chet tillari bilan tanishish imkoniyatlarini kengaytirish uchun darsdan tashqari va mustaqil ravishda til o‘rganishga vaqt ajratish juda muhimdir. Tilni mustaqil o‘rganish g‘oyasi shundan iboratki, o‘quvchilar o‘zlarigina o‘rganish jarayonini nazorat qiladilar va tilni nima maqsadda va qanday holatda o‘rganishni hal qilish uchun mas’uliyatni o‘z zimmalariga oladilar [3].

Hozirgi kunda ko‘plab talabalar o‘quv dasturidan tashqari chet tillarini mustaqil ravishda o‘rganish uchun mobil texnologiyalardan foydalanadilar. Til ko‘nikmalarini oshirish muhim ahamiyatga ega. Talabalar mobil qurilmalardan foydalanishadi YouTube, Rutube kabi onlayn platformalar, o‘zingizning o‘quv muhitingizni yaratish uchun Duolingo, Elza, Simpler, Busuu, Facebook va O‘zbekistondagi Ibrat farzandlari, Teacher Muzaffar ilovalari. Bundan tashqari, Alisa, Grok va shu kabi sun’iy intellektlar yordamida o‘rganish mumkin. Bu jarayonda talabalar o‘qituvchilar kabi fasilitatorlardan yordam olishlari mumkin (masalan, foydali mobil ilovalar yoki o‘quv materiallari) yoki ular buni butunlay mustaqil ravishda bajarishlari mumkin. Til o‘rganishda mobil texnologiyalardan keng foydalaniladi. Bu o‘quvchilarga istalgan vaqtda va istalgan joyda ma’lumot olish imkonini beradi [4], o‘z tajribalari va tushunchalari bilan o‘rtoqlashish hamda boshqa o‘quvchilar yoki ona tilida so‘zlashuvchilar bilan hamkorlik qilish [5] ularning samaradorligi va qiziqishlarini oshirish. Oliy o‘quv yurtlarida til o‘rganish keng tarqalishiga mobil qurilmalar uchun yaratilayotgan zamonaviy innovatsion ilova va platformalarning o‘rni beqiyos.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-6

Masalan, Avstraliyada “Xitoy oroli” virtual dunyosi talabalarni xitoy tilini o‘rganishga samarali jalb etish, ularning asl tildan foydalanishini osonlashtirish va o‘rganish tajribasini oshirish uchun joriy qilingan. Xitoyda WeChat ko‘p maqsadli mobil ilovasi nutqni avtomatik aniqlash (ASR) teskari aloqa va talaffuz ko‘nikmalarini rivojlantirish uchun ishlatiladi.[6]

NATIJALAR VA MUHOKAMA

So‘rovda jami 199 kishi ishtirok etdi. Respondentlarning yoshi 11 yoshdan 75 yoshgacha bo‘lgan. Turli kasb egalari va turli mamlakatlarda (Rossiya, Tojikiston, Qirg‘iziston, Qozog‘iston, Qoraqalpog‘iston). Respondentlarning eng katta qismini talabalar tashkil etdi. Ulardan 22% respondentlarning chet tilini bilish darajasi o‘rtachadan yuqori bo‘lsa, bor-yo‘g‘i 16% chet tilini bilish darajasiga ega va mukammallik - 5%. Olingan natijalarning statistik ma’lumotlari va natijalar 1-3-jadvallarda keltirilgan.

1-jadval

Respondentlarning jinsi

Jins	Son	Foiz
Erkak	44	22,1%
Ayol	155	77,89%

2-jadval

Respondentlarning yoshi

	O‘rta yosh	Eng kichik yosh
Yosh	30	11

3-jadval

Til bilish darajalari

Daraja	Son	Foiz
C2	9	4,5%
C1	31	15%
B2	44	22,1
B1	43	21,6%
A2	33	16,6%
A1	39	19,6%

XULOSA

1.O‘tkazilgan tadqiqotlar va olingan natijalar bizga quyidagi xulosalar chiqarishga imkon berdi: tizimli darslar chet tillari ya’ni ingliz, fransuz, va rus tillarini o‘rganish samaradorligini oshirish va o‘quv dasturlarini ishlab chiqish;

2.Chet tilini o‘rganishda uzoq muddatli o‘qish samaraliroq bo‘ladi. Talabalar muntazam darslarda qatnashishga harakat qilishlari kerak 1 soatdan ajratishlari kerakligi aniqlandi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Wang Y., Grant S., Grist M. Enhancing the learning of multi-level undergraduate Chinese language with a 3D immersive experience - an exploratory study ll Computer Assisted Language Learning. 2021. Vol. 34.

2. Richards J.C. The changing face of language learning: Learning beyond the classroom // RELC Journal. 2015. Vol. 46. No.

3. Merriam S.B., Bierema L.L. Adult learning: Linking theory and practice. San Francisco: Jossey-Bas, 2013. 320 p.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

4. Hsu HT, Lin CC. Extending the technology acceptance model of college learners' mobile-assisted language learning by incorporating psychological constructs. British Journal of Educational Technology.
5. Kukulska-Hulme A, Viberg O. Mobile collaborative language learning: State of the art. British Journal of Educational Technology.
6. Dai Y, Wu Z. Mobile-assisted pronunciation learning with feedback from peers and/or automatic speech
recognition: a mixed-methods study. Computer Assisted Language Leaming. 2021:1-24.